

Така ж дилема виникає й стосовно трупа людини, коли щодо нього укладений правочин (до прикладу – договір щодо використання тіла для дослідницьких дослідів).

Знати про свої права та можливості – не потрібно?

Одним із багатьох факторів, які можуть вплинути на людей та їх розуміння своїх прав – статеве виховання. Як Європейський комітет з соціальних прав, так і Комітет ООН з прав дитини підкреслили, що підлітки повинні мати доступ до відповідної об'єктивної інформації стосовно репродуктивних питань, як частина звичайної шкільної навчальної програми, без дискримінації за будь-якою ознакою. [3] Проте батьки дітей, які ходять до школи, заперечують важливість таких знань. У навчальні плани повинна бути введена така дисципліна як статеве виховання дитини, а спеціалісти, які будуть її викладати повинні мати професіоналізм, зважаючи на гендерну перспективу та розвиток міжнародного репродуктивного права. Також вони не повинні використовувати на своїх заняттях суб'єктивні судження, як-от їх ставлення до абортів або гомосексуалізму.

Список використаних джерел

1. Gender and reproductive rights. Архів оригіналу за 2009-07-26, URL: <https://web.archive.org/web/20090725195058/http://www.who.int/en/>
2. Загальні рекомендації, ухвалені Комітетом ООН з ліквідації дискримінації щодо жінок № 1-37. URL: <https://land.gov.ua/wp-content/uploads/2019/01>
3. Євген Коновальчук. ООН щодо «статевого виховання». URL: <https://slovoproshlovo.info/agentstvo-oon-publ-ku-vkaz-vki-pros>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Мануїлова К. В.

ГОНЧАРУК ВЛАДИСЛАВА ІГОРІВНА

Національний університет «Одеська юридична академія»

ПРАВО НА ПЕРЕГЛЯД СУДОВИХ РІШЕНЬ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ ЯК МІЖНАРОДНА ГАРАНТІЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ

Перегляд судових рішень в апеляційному порядку є фундаментальним правом особи на судовий захист, що гарантоване, насамперед, Конституцією України та міжнародним законодавством. Адже, в демократичному суспільстві перегляд вищим за

інстанційністю судом рішень, що містять порушення та обмеження прав людини виступає гарантією повного, всебічного та об'єктивного розгляду справи із винесенням законного, обґрунтованого і справедливого рішення. Відповідно до рішення Конституційного Суду України від 17 березня 2020 року особі має бути гарантовано право на перегляд її справи судом апеляційної інстанції [10].

В п. 1 ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 1950 року (далі-КЗПЛ) йдеться, що кожна людина, до якої висунуто обвинувачення має право на справедливий розгляд незалежним та безстороннім судом [1]. Право кожного засудженого на те, щоб ухвалений щодо нього вирок за вчинення кримінального правопорушення був переглянутий судом вищестоячої інстанції закріплено в ст. 2 Протоколу № 7 до КЗПЛ [2] та в Конвенції Співдружності Незалежних Держав про права і основні свободи людини (ч. 2 ст. 7) [3]. У підпункті 13.9 п. 13 Підсумкового документу Віденської зустрічі держав-членів Організації з безпеки і співробітництва в Європі від 15.01.1989., повноправним членом якої є і Україна, закріплено, що держави-учасники будуть забезпечувати ефективне застосування засобів правового захисту таких як : право особи апелювати до судових органів зі швидким і офіційним повідомленням про рішення, прийняті за апеляцією, включаючи юридичні підстави, на яких рішення ґрунтувалося [4]. У справі «Скорик проти України» (від 08.01.2008; заява № 32671/02) Європейський суд з прав людини (далі-ЄСПЛ) зазначив, що, держава, яка має процедуру апеляції зобов'язана забезпечити особі виконання гарантій, передбачених у ст. 6 КЗПЛ [5].

У справі «Ємельяновс проти Латвії» (від 06.10.2016 року; заява № 37364/05) було відмовлено апеляційним судом заявнику щодо повторного допиту всіх свідків [8]. При цьому, ЄСПЛ визнав дії суду правомірними, оскільки стаття 6 КЗПЛ не вимагає проведення допиту всіх свідків. До подібної думки дійшов і Верховний Суд України, роз'яснивши, що повторне дослідження обставин є правом, а не обов'язком суду, тому суд може відмовити, якщо відсутні законні підстави й доводи про таку необхідність. Про це йдеться у Постанові Верховного Суду від 16 березня 2021 року у справі № 154/2975/17 (провадження № 51-437км20) [11].

Відповідно до ст. 17 Закону України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» національні суди можуть застосовувати при розгляді справ практику ЄСПЛ у поєднанні із КЗПЛ як джерело права [9]. Однак, на практиці тлумачення даних положень міжнародного законодавства не завжди правильно розуміється національними судами. Тобто не всі апеляційні суди при ухваленні

рішення звертаються до практики Європейського суду з прав людини (далі ЄСПЛ) та Суду ЄС. У справі «Ростовцев проти України» (рішення від 25 липня 2017 року; заява № 2728/16) ЄСПЛ зафіксував порушення ст. 2 протоколу № 7 до КЗПЛ. Було виявлено, що тлумачення відповідних положень національного законодавства, застосоване національними судами у справі заявника, не було передбачуваним, і таким чином національні суди порушили суть права заявника на подання апеляційної скарги [6]. ЄСПЛ у справі «Темпл проти Чеської Республіки» (заява № 44151/12) зазначив ще один випадок, коли було порушено норми статті 6 КЗПЛ. У справі йшлося, що суд апеляційної інстанції мав вплив на суд першої інстанції, шляхом передання справи повторно до суду першої інстанції та переконання про визнання заявника винним, що свідчить про упередженність суду та відповідно порушення норм Конвенції [7].

Отже, підсумовуючи хотілося б зазначити, що перегляд судових рішень в апеляційному порядку є гарантією відновлення порушених прав і охоронюваних законом інтересів особи. Однак, виникають проблеми щодо приведення судів апеляційної інстанції України та інших країн до стандартів, які висуває європейська спільнота. Тому апеляційним судам у правозастосовчій діяльності необхідно звертати увагу на правильне тлумачення рішень ЄСПЛ та дотримання вимог основоположних нормативно-правових актів.

Список використаних джерел

1. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
2. Протокол № 7 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_804#Text
3. Конвенція Співдружності Незалежних Держав про права та основні свободи людини. Міжнародний документ від 26.05.1995 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/997_070
4. Підсумковий документ Віденської зустрічі держав-учасниць Наради з безпеки та співробітництва в Європі (Витяг). Міжнародний документ від 15.01.1989 URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_081#Text
5. «Скорик проти України» : ухвала ЄСПЛ від 08.01.2008 року (заява № 32671/02). URL: <https://ips.ligazakon.net/document/SO3726>
6. «Ростовцев проти України» : рішення ЄСПЛ від 25.07.2017 року (заява № 2728/16) URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c55#Text
7. «Темпл проти Чеської Республіки» : рішення ЄСПЛ (заява № 44151/12) прес-реліз від 25.06.2020 URL: <https://sud.ua/ru/news/sudebnaaya-praktika/176216>
8. «Ємельяновс проти Латвії» : рішення ЄСПЛ від 06.10.2016 року, (заява № 37364/05) URL: <https://www.echr.coe.int/Pages/home.aspx?p=applicants/ukr&c>
9. Закон України «Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини» // Відомості Верховної Ради України від 2006 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>

10. Рішення КСУ № 5-р/2020 від 17.03.2020 року (справа № 3-358/2018). URL: https://zakononline.com.ua/documents/show/484348__650711
11. Постанова колегії суддів Другої судової палати Касаційного кримінального суду Верховного Суду від 16.03.2021 року (справа № 154/2975/17; провадження № 51-437км20). URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/95750230>

Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри Гуртієва Л. М.

HRABARCHUK MARIA

National University «Odesa Law Academy»

TREATMENT OF PRISONERS ACCUSED OF TERRORISM: HAVE THE RULES CHANGED BEFORE THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS?

The absolute forbiddance on torture, which is implied in both international and regional human rights mechanisms, is fundamental in protecting human dignity as it is concerned with the harm that is undoubtedly contrary to dignified human existence. As it was explicitly stated by the ECtHR in the *Kudła v. Poland* case, ‘the State must ensure that a person is detained in conditions which are compatible with respect for his human dignity, that the manner and method of the execution of the measure do not subject him to distress or hardship of an intensity exceeding the unavoidable level of suffering inherent in detention...’ [1].

Despite an absolute character of the right not to be tortured, States tend to ignore this provision, motivating their actions by the need of preserving national security, maintaining public order and questioning the general interest against individual’s rights. Moreover, the escalation of terrorist attacks has highly influenced States’ rhetoric known as the ‘War on Terror’, which undoubtedly threatens the protection of the international human rights system in its entirety.

When legally defining the requirements for an act to constitute torture, we would refer primarily to the Greek case, which affords the first and most substantively formulated finding of torture. In the present case, the Athens Security Police violated Article 3 of the Convention whilst arresting persons for political reasons and applying the ‘falanga or bastinado’ of all parts of the body. The Commission identified the criteria to be satisfied for torture to occur. First, the behaviour should be degrading treatment meaning that it humiliates a person before others or drives him to act against his will or conscience; secondly, it must be considered as inhuman treatment,